

סמך ימני גן לימני

להכניס שמיניה לשמיר

הסדקים שנבקעו באחדות, הליכוד פרצו מעבר לחומות, מצודת זאב" ויצאו לרחוב. בהפגנת גוש אמונים, שנערכה בשבוע שעבר בכני כרמליכ"ישראל, תחת הסיסמה, להכניס שמיניה לאש"ף, הכניסו חברי-ליכוד בדרך גם שמיניה לשמי. מסביב לכיכר ניצבו, צעירי הליכוד וחילוקו, ללא מורא, לכל נאמן ארץ-ישראל מזדמן, כרוזונים צנויים, שבהם הופיעה התביעה המפותח-צנועה מראש-משלתנו. להפסקת הכרסום בעמדות הליכוד ב' נושאים מדיניים והבאת כל תוכנית מדינית לאישור התנועה לפני הצגתה לפני גורמי-חוץ". שמיר עצמו לא סבב בכיכר, ומן הסתם לא קיבל את הכרוז לכיס מיכנסייו. להט ההפגנה חיפה על חולשתם של מנהיגי המימ"ד הגוש-אמוני, השומרים עדיין אמונים לאותו מני היג ליכודי, שאף צעירי תנועתו כבר הבינו שהוא יפנה ויחזיר. צעדי-הלחץ האחרונים, וביניהם כינוס-חרום של מאות מחברי-הליכוד הצעירים, שההירו פומבית מפני צעדי הגדולים של ראש-הממשלה הקטן, מה-ויים אות-מתיחה למאבק-רבתי, שעוד צפוי להתעצם בעתיד.

וקודות למחשבה

16% מתושביה היהודיים של רצועת-עזה נפצעו

וגעת' בתחיתית!

(המשך מעמוד 41)

שנותיה האחרונות. חרדתי שיקרה לי משהו לפני כן.

היא הלכה לישון בערב ראשה-שונה, התעורה ב-4 לפנות-בוקר, קראה לא-חות, צחקה איתה והלכה לעולמה. כשנים האחרונות לחייה חזרה בתשובה. היא אהבה מאוד את הרב ישראל לאו (הרב הראשי של תל-אביב). לא אשכח איך ביקשתי ממנו סידור עבודה, כששימש כרב הראשי של נתניה, והוא רץ ומביא לה את הסידור בעצמו. ומא של היה צדקת גמורה. המיד הסתובבו אצלה שקיס מלאי נגדים, שאותם היתה אוספת עבור עניים. דווקא היתה לה הלווייה גדולה. כן, יחסית, באה היתה לאנשים.

החשתי גם מעט הקלה? ש' הוכרה אחריות מעליך?

לא! אני בורא מתגעגעת לאמא, אני בורא מתגעגעת אליה. את יודעת, יש איזו חנות שיתתי מטלפנת לשם כמה פעמים בשנה ומומינה בגדים עבור אמא. ביום-כיפור, 10 ימים אחרי מותה, בערתי שם. מתוך הרגל, רציתי להיכנס. פתאום ראיתי שהחנות סגורה. טלפנתי בפני כהלה לבעלת-החנות, והתחלתי להזמין: "שלוש תצאיות, ארבע חולצות — אחת יפה כזאת ליום-כיפור..."

וזה היה מוזר, זה נשמע בלתי-אפשרי. היתה שתיקה מעברו לשני של הקו. לבסוף אמרה לי בעלת-החנות: אבל גילה, אמא מתה.

אחרי הצלחת הסרט, את חשבת לגמרי נרץ לך עם זה?

מאז שאת התבישתי בכך שהיתה לי אמא עם בעייה. כשיצא הספר, הבנתי שאין לי יותר תחת מה להתבא. בפעם הראשונה אמרתי בטלוויזיה, שלוש פעמים במשך ראיון אחר: "קוראים איים לי גילה אלכסנדרוביץ, קוראים לי..."

בעיקבות ההופעה הזאת שלה לי מישוה קטעי-תנונות ישן על רצה אבי. אשה אחת טילפנה וסיפרה איך היתה עם אמא, כשנקראה לזהות את גופתו של אבי. אמא, על פי אותה עדות, הסי-תכלה בניכור ואמרה: "זה לא הוא! אני שלחתי בבוקר בחור יפה לעבודה..."

אביך היה ממוצא גרמני. יש משמעות בעניין לעבודה שקצרת דווקא בגרמניה הצל-החזק בזאת תודות לסרט המבוסס על חיידך?

ראשית, זהו הפסטיבל היוקרתי ביר תר מבחינת הביקורת. הסרט שלי מדבר על השואה, מבלי להזכיר — ולוא במילה — את המונח המפורש. היה לי חשוב להביא אותו לגרמניה. כן, אני חצי-גרמניה. אבא שלי ברח מגרמניה.

האם אני מרגישה גרמניה לא שמעתי תר גרמנית בבית, מפני שלא הכרתי את אבא, אבל אני מוצאת בעצמי מיני תכונות כמריקניות, מזהה בעצמי... אולי את רוצה להזות?

אולי, אבל אני באמת מזהה. כל אחד מאיתנו הוא מוצר של אביו ואמו, גם אם לא הכיר אחד מהם.

סרט-ספרי-הצגה על הסי-סור הסבוך של חיידך — מעבר להצלחה הגדולה, איך זה הש-פייע עליך?

אני מרגישה סגרת מעל מצד שני — זאת פרידה. אלה תומרים שני חיים לא אבא בעני יותר, בחיים לא יצאתי מזה, נפרדתי מזה.

מבהירה מהו הגבול האדום מבחינתה של מדינת-יש-ראל, וקובעת למעשה שגבולה הביטחוני של ישראל הוא הנר. כידוע, היום בעולם גבול מדיני וגבול ביטחוני חד מזה, וכל עוד לא ישונה העולם — כנראה ישאר הירדן קו-הגבול, והקו האדום לנסיגה ישרא-לית.

מחברי הדוח הצביעו על סכנות גדולות נוספות, מעבר לאסטרטגיה, שבעצם הקמת המדינה הא-ש"פית על גב ההר, היושבת מעל לשפלת-ישראל המ-צומקת. אך מכאן לא ברורה סטיית מן הפסילה העקרונית של אפשרות זו בהווה, ועד למסקנה שב-העוד 15 שנה זה יהיה פיתרון אפשרי.

מכיוון שאין ביכולתו של איש לצפות בוודאות מיניו דראסטי בתזונים באיזורנו, ברי בשלב זה של מירוס הדוח כי מסקנות עתידיות צריכות להיות זהות לאלה שבהווה, ופסולת האפשרות של מדינת-אש"ף היום מחייבת גם בעתיד.

נקודה תמוהה נוספת היא ההמלצה לדבר עם אש"ף, ובו בזמן לפסול אפשרות של הקמת מדינה אש"פית בשטחים, ובכן, על מה הם ממליצים לדבר עם אש"ף — על טרנספוז, וריקת-עידוד לימין הישראלי נתנו מחברי-הדוח בפסילת שש האפשרויות, תוך מתן ציון, מעשי" ל-סטאטוס קוו, סימוח ואף גירוש, ומתן ציון, "לא מע-שי" ל-פדריצה ירדנית-פלסטינית, ו"מדינה פלסטית-נית".

עם הפנים לפרסום

סוף-סוף התחיל שר-הפנים החדש, אריה דרעי, לני-קוט צעדים לביטול החוק האיינסטלי של הצנזורה על מחזות.

כחור ראש

(המשך מעמוד 39)

בבית-קפה, כשאני עם שמירה צמודה, חסידה מרוחק.

במשך ארבע שעות הוא דינקם כל מה שתמיד אמרתי לו. הוא ביקש להודי את הנגלגל לאחור, לשכוח שהוא ליכלך אותי בכל דרך אפשרית, שהשי-פיל אותי, שרצה שאהיה בלי שום-דבר, כמוהו. הפעם הוא היה מפוכח, הביע חרטת, ביקש סליחה ומחילה.

הוא אמר: אני אשלם ביוקר על מע-שיי, ובוזה אטהר את שמך. אמרתי: אני לא מאמינה בכך. והוא אמר: אני אוכח לך. נראה שההתאבדות היתה ההוכחה. הוא אמר גם: האהבה שלי אלייך העכי-רה אותי על דעתי.

באותו לילה, כמה שעות לפני מותו, הוא התקשר עם חבר באוסטרליה, אמר לו שכל הנשרים כאן נשפרו, ושהוא רוצה להיות שכיר שלו שם. בארץ הוא לא היה מוכן להיות שכיר.

זה הכאב הגדול שלי — האיש התי-פח, אבל מאוחר מדי. הוא הגיע לפתי-לחם, לא היה לו מה לאכול. חברים התרחקו ממנו. לפי שיחיות-הסלפון שאני מקבלת מגושים — והסלפון לא מפסיק לצלצל — אני מעריכה את החובות שלו במיליון רולר בערך.

אני חושבת הרבה על הילדים, איך זה יספיע עליהם בחיים. אני חושבת על התמודדות. דבר כזה יכול לערער. צריך להיות חזקים כדי שזה לא ישפיע לאורך זמן.

הצלחתי לתפקד, ואני ממשיכה, בד-כות שני עורכיהדין שלי, אלכסנדר זק ויוסי מגדלסון. זק טיפל בענייני רי-כוש, והוא ממש אימץ אותי בחורשי-המאבק. מלבד הצד המימנטי הוא ניסה לדחוס לי לראש את כל ניסיון-החיים שלו. מגדלסון טיפל בנושאי האישות, ונתן לי המון אנושיות וחום.

אני נמצאת בקשר עם נורית, אשתו הראשונה, קשר שיוסי ניסה למנוע במ-שך כל השנים.

הבנתי שהסיפור שלי איתו חזר על עצמו, שגם לה היה סיפור דומה איתו. גם אליה הוא היה אגרסיבי, גם שם היו מכות, גם ממנה הוא הוציא את התכ-שיטים שלה, ניסה להיכנות מהגירושין שלהם.

למרות הניסיון הקשה שעבר עלי, אני לא שוללת מיסגרת של נישואין. אני חושבת שקשר של נישואין יכול להיות מדהים ביופיו. יצאתי יותר מחר-שלת, יותר תובענית.

אני בהחלט רואה את עצמי נשואה טוב, לאיש המתאים. אבל גם כשחוש-בים שהאיש הוא מתאים, אין לזה תועלת-ביטוח. בינתיים המשימה הכל-חשובה שלי, הגהלות ממני את כל שעות היום, היא להיות גם אבא וגם-אמא. לעצמי אני מתפנה רק אחרי-חצות.

עוד באן סיפוריה של ליכנת רידר.

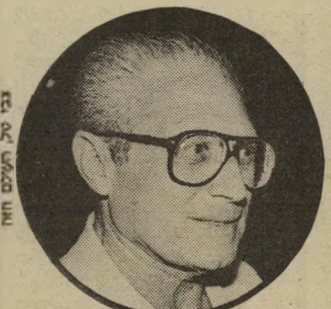
הזמנה

לבר-מיצווה

תעלות של יוסי רידר: הוא התנדב לסלפל במישלוח הזמנות לבר-המיצווה של הבן. לכל הזמנה הוא צירף עותק של כתב-התביעה שלו נגד ליכ-נת, שנפתח במילי: "מהות-התביעה: תביעת גירושין וכן מורדת". הוא שלח כ-150 עותקים כאלה לעורכיהדין שני נים באיזור תל-אביב, ולכל השכנים בבניין, ובבניינים הסמוכים, כ-70 ב-מיספר.

הפרקליט הרבני שלו, ישעיהו וינט-נר, אמר השבוע: "הוא רצה נקמה. הוא אמר שהיא סידרה אותו, השפילה אותו, פגעו. אמרתי לו שבמבחינה מיש-פטית יש בכך טעם-לפגם, אבל הוא אמר שהוא חייב לנקום בה. הוא אמר: לא איכפת לי? ענייני מישפט — אתה, ענייני נקמות — אני."

הפיסקה האחרונה בצוואתו של יוסי רידר: "כדי למנוע איבהנות, הריני מד-גיש שאלת לעורכת-הדין ליכנת רידר שום אפשרות לערער על הצוואה. במפורש אני רוצה שיהיו לה חלק או נחלה בעיובני. במפורש הריני מצביע עליה כגורם שהביא אותי לשרשרת של הסתבכות, שבעינקביתו אין שם קץ לחיי, מתוך ריעה צלולה לחלוטין."

יורי גלרט מנרש

יראר מתפתח

לאור בוכה